

Základní škola a Mateřská škola Loučná nad Desnou

příspěvková organizace

788 11 Loučná nad Desnou 58, tel. 605 413 408, 583 550 126

e-mail: kancelar@zsloucnaand.cz DS: srdmph8 www.zsloucnaand.cz

---

Preventivní program školy

Školní rok 2025/2026

Mgr. Ludmila Mikesková

Mgr. Petr Lukáš

Vypracoval	Mgr. Ludmila Mikesková, školní metodička prevence
Schválil	Mgr. Petr Lukáš, ředitel školy
Účinnost ode dne	01.09.2025
Číslo jednací	ZsLou/2025/095
Projednáno pedagogickou radou	29.08.2025

- **Úvod**

Preventivní program školy si klade za cíl vést žáky ke zdravému životnímu stylu, podporovat jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvíjet jejich sociálně komunikativní dovednosti. Současně obsahuje takové specifické intervence, které pomáhají žákům osvojit si znalosti, dovednosti a kompetence snižující efektivně riziko výskytu či rozvoje konkrétních forem tzv. rizikového chování. PPŠ podporuje vlastní aktivitu žáků, vzdělávání a proškolení pedagogického sboru, spolupráci se zákonnými zástupci a přináší pestré formy preventivní práce se žáky. Jeho každoroční vyhodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

- **Základní údaje o škole**

Název a adresa školy, pro kterou platí tento PPŠ	Základní škola a Mateřská škola Loučná nad Desnou, příspěvková organizace Loučná nad Desnou 58, 788 11 Loučná nad Desnou
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Petr Lukáš
Telefon na ředitele	583 550 126
E-mail na ředitele	kancelar@zsloucnaand.cz
Jméno školního metodika prevence	Mgr. Ludmila Mikesková
Telefon	583 550 126
E-mail	mikeskova@zsloucnaand.cz

Specializační studium	<u>Ano</u>	Studuje	Ne
Realizátor vzdělávání	AZ Help, Vidnava		
Jméno výchovného poradce	Ing. Milena Kosnarová		
Telefon	583 550 126		
E-mail	rudolfova@zsloucnaand.cz		
Specializační studium	<u>Ano</u>	Studuje	Ne
Realizátor vzdělávání	UP Olomouc		

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků /AP
ZŠ – I. stupeň	5	73	6
ZŠ - II. stupeň	4	66	12
Celkem	9	139	18

• Charakteristika školy

ZŠ a MŠ Loučná nad Desnou je škola venkovského typu, je školou úplnou, žáci se vzdělávají v devíti třídách. Třídy jsou po jedné v ročníku. Školu v současné době navštěvuje 134 žáků. Z toho je 6 žáků na druhém stupni.

Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Školní družina má 3 oddělení, její provoz je k dispozici od 6.00 ráno do 16.00 odpoledne. Škola je s ohledem na finanční možnosti průběžně modernizována a vybavována potřebnými prostředky ke zkvalitnění výuky.

Riziková místa školy, jako jsou chodby, toalety, šatny u tělocvičny, jídelna, jsou zajištěny dohledy pedagogů. Prostor šaten je monitorován kamerovým systémem, ráno a v poledne navíc také dohledem školníka. Možnost vzniku rizikového chování v poledních pauzách minimalizujeme dohledem ze strany pedagogů ve vybrané učebně, kde mohou žáci relaxovat, dopracovat si úkoly z hodin apod. Škola také nabízí volnočasové aktivity v odpoledních hodinách.

Většina rodičů se školou spolupracuje a je ochotná podílet se na řešení vzniklých problémů.

• Koordinace preventivních aktivit ve škole

Za koordinaci preventivních aktivit ve škole odpovídá školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními pedagogy, především třídními učiteli. V rámci své činnosti se podílí na přípravě Preventivního programu školy a jeho realizaci ve škole. Spolupracuje s ředitelem školy, výchovným poradcem, třídními učiteli, oblastním metodikem prevence v PPP a dalšími institucemi a organizacemi regionu.

• Analýza situace ve škole

Třídní učitelé tvoří během září se žáky společná pravidla třídy, diskutují o potřebě pravidel a nutnosti dodržování pravidel ve společnosti, ve škole, ve třídě.

Od začátku školního roku byly do rozvrhu hodin začleněny pravidelné třídnické hodiny, konají se jednou měsíčně a přináší možnost diskutovat o problémech, které se ve třídách vyskytly, hodnotit uplynulé období, vznášet různé podněty či jen tak zažívat sounáležitost se třídou během společných her. Třídnické hodiny slouží také třídnímu učiteli jako nástroj pozorování třídního klimatu a možnost jej ovlivňovat. V případě výskytu závažnějších problémů se mohou učitelé obracet na metodičku prevence, výchovnou poradkyni, případně vedení školy a konzultovat další postup.

Součástí vzdělávacího systému je osobnostně-sociální výchova, na kterou je kladen velký důraz. Je prostoupena všemi vzdělávacími předměty a aktivitami školy. V průběhu roku probíhají projektové dny napříč celou školou, které posilují pozitivní školní klima. Dále jsou organizovány akce podporující zdravý životní styl (turistický den, sportovní kurzy, besedy) a společné akce rodičů, žáků a učitelů (jarmark, společné dílny).

První a devátá třída tradičně prožívá na začátku školního roku dvoudenní osobnostně-sociální kurz, který je zaměřen na pozitivní rozvoj vztahů mezi nejstaršími a nejmladšími žáky naší školy, na sebepoznání, spolupráci, sebekontrolu. Již tradičně se těchto akcí účastní také rodiče prvňáků. Šestá třída prochází adaptačním kurzem zaměřeným na klima třídy, na stmelení třídního kolektivu a nastavení pravidel spolupráce na druhém stupni. Také ostatním třídám je věnována na začátku školního roku pozornost a to jednodenními zážitkovými kurzy, které umožní dětem lepší poznání svých spolužáků a jejich zájmů.

Dále organizujeme celoroční soutěž Aktivní žák na prvním stupni a Aktivní třída na druhém stupni. Ve škole funguje školní žákovská samospráva, kde volení zástupci jednotlivých tříd druhého stupně přinášejí nové nápady na zlepšení školního prostředí, vyhláší různé charitativní akce či sběrové dny, nově také vymýšlí úkoly do soutěže Aktivní třída. V současné době je vedoucí školní samosprávy Tereza Schneiderová.

Problematika prevence rizikových jevů je také součástí hodin Prvouky, Přírodovědy, Informatiky, Výchovy ke zdraví a Občanské výchovy. Každoročně žákům zprostředkováváme besedy v rámci KPPŠ, pouštíme zajímavé filmy z portálu JSNS, případně reagujeme na aktuální nabídky preventivních programů. V případě požadavku třídního učitele jsou objednávány programy na šetření třídního klimatu.

Z hlediska rozšířenosti sociálně negativních jevů ve škole se dá říci, že nejčastěji řešíme:

- vzájemné špatné vztahy mezi dětmi
- nevhodné chování v kyberprostoru
- špatný prospěch
- vlašný zájem některých rodičů o výsledky a problémy svých dětí
- v malé míře pozdní příchody, skryté záškoláctví, vandalismus, užívání tabákových výrobků

Tyto problémy se zatím daří řešit svépomocí. Osvědčuje se nám práce se žáky v třídnických hodinách, projektové vyučování, zážitkové kurzy, zajímavé besedy a programy, nabídka zájmové činnosti, vlastní akce školy, práce školní samosprávy. Dále pěstování dobrých vztahů mezi pracovníky školy a společné zásady při výchovném působení. U žáků budujeme pocit sounáležitosti se školou a možnost aktivně se do dění ve škole zapojovat, přinášet své nápady.

• Cíle PPŠ

Dlouhodobé cíle:

- vést žáky ke správným postojům vůči zátěžím a problémům
- vést žáky k sebepoznání, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama
- formovat odmítavý postoj k rizikovému chování a tvořit zdravé společenské vztahy
- motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách
- zlepšit spolupráci mezi rodinou a školou

Krátkodobé cíle:

- zlepšovat efektivitu třídnických hodin
- posílit prevenci bezpečnosti v kyberprostoru
- nabízet kvalitní zážitkové kurzy a programy

- podporovat činnost žákovské samosprávy
- zkvalitňovat komunikaci a spolupráci s rodiči
- týmově řešit problémové situace
- zapojit se do preventivních programů (KPPŠ, ...)
- průběžně informovat učitele o akcích zaměřených na prevenci, o možnostech sebevzdělávání v oblasti prevence
- motivovat žáky k aktivnímu trávení volného času (sportovní kurzy)

• **Aktivity PPŠ pro jednotlivé cílové skupiny**

Práce pedagogického sboru a vedení školy

Vedení školy

- umožňuje účast pedagogů na vzdělávacích kurzech a seminářích
- zajistí, aby školní řád obsahoval jasné definice sociálně negativního chování a sankce za jeho projevy
- zajišťuje spolupráci s rodiči a Radou školy v aktivitách v oblasti prevence rizikového chování snaží se získat jejich podporu
- sleduje efektivitu jednotlivých preventivních aktivit
- účastní se řešení krizových situací

Metodik prevence

- seznamuje kolegy s náplní PPŠ
- informuje na poradách o situaci na škole
- poskytuje odborné informace z oblasti prevence
- informuje o vhodných preventivních aktivitách, které pořádají jiné organizace
- poskytuje konzultace

Učitelé 1. a 2. stupně

- učitelé mají povinnost seznámit se s PPŠ a krizovými plány
- ohlásí výskyt veškerých projevů rizikového chování řediteli školy nebo metodikovi prevence a podniknou společné kroky k jeho řešení
- pracují na zlepšování třídního klimatu, nabízí vhodné aktivity a programy
- ve svých hodinách se věnují tématům primární prevence dle zařazení tematických bloků
- poskytují zpětnou vazbu o probraných tématech, reakcích žáků a akcích ve třídě
- budují správný postoj k rizikovému chování
- reagují na nabídky různých besed a přednášek, které souvisí s tematikou prevence a hodnotí jejich úroveň

Vzdělávání pedagogů

- účast na seminářích, samostudium

Spolupráce s rodiči

- rodiče budou informováni o činnosti ŠMP a plány PPŠ prostřednictvím třídních učitelů na třídních schůzkách
- rodičům jsou k dispozici informace na školním webu (konzultační hodiny a kontakt na ŠMP, plány PPŠ, zajímavé odkazy a materiály, adresy odborných zařízení, kde jim může být poskytnuta pomoc ...)
- ve škole je zřízena centrální nástěnka primární prevence
- rodiče i žáci se mohou obrátit na školu přes schránku důvěry - tzv. „Školní vrbu“ formou internetového vzkazu (web školy)
- společné akce během školního roku (Velikonoční nebo Vánoční jarmark, sběry, Den otevřených dveří, zápis dětí do první třídy, pasování na čtenáře, Masopustní diskotéka, Adaptační kurz pro 1. třídu, obhajoba absolventských prací, výstava prací žáků)

Program preventivních aktivit pro žáky školy

- 1. nespecifická prevence** – třídnické hodiny, projektové dny, zážitkové kurzy, besedy, exkurze, sportovní kurzy, zájmové kroužky, zapojení do soutěží a olympiád, kulturní akce, ekoprogramy
- 2. specifická prevence** – zařazení témat primární prevence do výuky, zapojení do Komplexního preventivního programu šumperské Pedagogické poradny, další besedy zajištěné jinými organizacemi dle aktuální nabídky během školního roku

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Rizikové jevy	Ve které třídě a ve kterém předmětu zařazeno
agrese, násilí	Prv 3, VkJ 6, VkJ 7, OV 7
šikana	Prv 2, Prv 3, VkJ 6, VkJ 7, OV 7, OV 8
kyberšikana	I 5, I 6, I 7
vandalismus	Prv 2, Prv 3, D 6, OV 7, OV 8, D 9
intolerance	OV 7, D 9
antisemitismus	OV 7, D 9
extremismus	D 9
rasismus	OV 7, D 9
xenofobie	OV 7, D 9
domácí násilí	Prv 3, VkJ 7
týrání, zneužívání dětí	Prv 3, VkJ 6, VkJ 7
záškoláctví	Prv 3, VkJ 7
závislostní chování, užívání návyk. látek	Prv 2, Prv 3, VkJ 6, VkJ 7, OV 7, OV 8
virtuální drogy	(mobil, TV, PC) I 6, I 7, VkJ 7, OV 8, MV 9
netolismus	I 6, I 7, OV 8
riziko ve sportu	TV všechny třídy
rizikové chování v dopravě	Prv 2, Prv 3, P 5, VkJ 6
poruchy příjmu potravy	VkJ 7, OV 7, P 8
negativní působení sekt	OV 9
sexuální rizikové chování	VkJ 7, OV 8, P 8

Zařazení témat v rámci výuky

Kyberšikana

Téma	Třída	Předměty
Desatero bezpečného internetu	5.	I
Desaterem proti kyberšikaně	6. - 9.	I, MV

Vztah k sobě a k druhým, agrese, násilí, násilí v rodině, sexuální obtěžování, zneužívání, šikana, tolerance, záškoláctví

Téma	Třída	Předměty
Škola, domov, cesta do školy, významná telefonní čísla, důležitá místa v obci, moje rodina, lidé kolem nás. Třída o přestávce, sebeobsluha, sebekázeň, formy vhodného chování, pravidla slušného chování (poděkování, prosba, omluva, odpuštění, tolerance), principy demokracie, práva a povinnosti žáků školy.	1.	Prv

<p>Postavení jedince v rodině, život a funkce rodiny, práva a povinnosti členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy.</p> <p>Kamarádské vztahy v třídním kolektivu, tolerance, pomoc člověka člověku ve vyhrocené situaci i v běžném životě, vandalismus, šikana.</p> <p>Chování ve škole, po cestě do školy. Zásady zdravého způsobu života</p>	2.	Prv
<p>Hodnota lidského života, pomoc nemocným a sociálně slabým, úcta k životu, lidské rasy, rasismus, základní lidská práva.</p> <p>Šikana.</p> <p>Naše tělo, části těla člověka, vnitřní orgány, smysly. Nemoc a úraz, hygiena a čistota, potraviny a výživa člověka. Návykové látky, hodnota lidského života, úcta k životu.</p>	3.	Prv
Osobní bezpečí žáka, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání), služby odborné pomoci.	1., 2., 3.	Prv
<p>Člověk, Hodnota lidského života, Úcta k životu.</p> <p>Týrané, zneužívané, zanedbané děti, dětská krizová centra, CAN syndrom, odmítací techniky.</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (bezpečné chování a dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví).</p>	4.	Přv
Soužití lidí, právo a spravedlnost.	5.	Přv
Soužití lidí, chování lidí.	4., 5.	Přv
Vztahy mezi lidmi	6., 7.	Vkz
<p>Zásady lidského soužití</p> <p>Sebepoznávání a sebepojetí</p> <p>Moje vztahy k druhým lidem</p> <p>Můj domov, moje rodina</p> <p>Naše třída</p> <p>Pravidla soužití v komunitě</p> <p>Spolupráce, kooperace, naslouchání</p> <p>Týrání, sexuální zneužívání dětí</p> <p>Brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>Linky důvěry a krizová centra</p>	7., 8.	Vkz, Ov

Porovnává a přiměřeně hodnotí kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál, bariéry jednotlivých světadílů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	7., 8.	Z
Jaký jsem – hledáme sami sebe, Rozvoj osobnosti, Kultura osobního projevu Já a ti druzí Komunikace verbální a neverbální, Společenské chování, Hledáme sami sebe a rozvoj osobnosti Projevy násilí, Řeč lidských skutků Pomáhající a prosociální chování Manželství, Rizika při volbě partnera Kamarádství, přátelství, láska	6., 7., 8.	Pv, Vkz, Ov

Rizikové chování v dopravě, rizikové sporty

Téma	Třída	Předměty
Škola, domov, cesta do školy, významná telefonní čísla, důležitá místa v obci, dopravní výchova.	1., 2., 3.	Prv
Dopravní výchova	4., 5.	Přv
Dopravní kurz	4.	Přv
Bezpečnost při pohybových činnostech	1.- 9.	Tv

Přenosné choroby

Téma	Třída	Předměty
Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy- rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV – AIDS (cesty přenosu)	5., 6., 7.	Vkz, Přv
Orgány, orgánové soustavy, přenosné choroby	8.	Př, Ov

Závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling

Téma	Třída	Předměty
Péče o zdraví, zdravá výživa, návykové látky	4.	Přv
Návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, telefony, sociální sítě	5.	Přv, I
Autodestruktivní závislost Negativní účinky kouření a alkoholu Způsoby odmítnutí návykových látek Nadměrné trávení času na PC, telefonech, sociálních sítích	6., 7.	Vkz,I

Spektrum poruch příjmu potravy

Téma	Třída	Předměty
Zásady zdravého stravování, Sestavování jídelníčku a výživová doporučení, Stravovací a pitný režim, Výživová hodnota potravy Reklama a zdravý životní styl	6., 7.	Vkz

Sexuální rizikové chování

Téma	Třída	Předměty
Předčasná sexuální zkušenost a její rizika, Sexuální orientace	7.	Vkz

Lidské tělo, rozdíly mezi mužem a ženou, Základy anatomie a fyziologie pohlavních orgánů, Změny v období dospívání.	7.	Vkz
Rizika ohrožující reprodukční zdraví, Předčasný sex a jeho rizika, Promiskuita, pornografie, Choroby přenosné pohlavním stykem, Plánované rodičovství, antikoncepce, Početí, vývoj dítěte před narozením, předčasné ukončení těhotenství Těhotenství, porod, Základní péče o novorozence	7.	Vkz

Antisemitismus, negativní působení sekt

Téma	Třída	Předměty
Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblast	7.	D

Vandalismus, rasismus, extremismus, xenofobie, netolerance, homofobie.

Téma	Třída	Předměty
Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů	8.	D
Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	8.	D, Ov
Druhá světová válka, holocaust	9.	D
Problémy současnosti	9.	D

Preventivní programy školy pro školní rok 2025/2026

KPPŠ (Komplexní Preventivní Program školy):

Třída	Realizátor	Název
4. třída	Pontis Šumperk	Mediální výchova aneb dvakrát měř a jednou klikni
5. třída	MěÚ Šumperk	Práva a povinnosti nezletilých dětí
5. třída	Poradna zdraví Šumperk	Kouření – vznik závislosti a její důsledky
6. třída	PPP Šumperk	Klima v naší třídě
6. třída	Poradna zdraví Šumperk	Kyberšikana
7. třída	Poradna zdraví Šumperk	Poruchy příjmu potravy
8. třída	MěÚ Šumperk	Mám 15 let, co to pro mě znamená
9. třída	Poradna zdraví Šumperk	Rizikové sexuální chování

Besedy nad rámec KPPŠ (doplňováno dle aktuální nabídky)

Třída	Realizátor	Název
6. třída		
8. třída		
9. třída		

Kurzy OSV, vedou třídní učitelé

Název	Třída	Počet žáků
Detektivové adaptační kurz	1., 9.	28
Adaptační kurz pro 6. třídu	6.	16
Turistický den	2. - 9.	122
Ať žijí duchová	6. - 9.	66
Stužkování prvňáků	1., 9.	28
Vánoční besídka	1. - 9.	139
Masopustní diskotéka	9., ŠD	
Velikonoční dílničky	1. - 3.	42
Velikonoční jarmark	1. - 9.	139
Den Země	1. - 9.	139
Den tance	1. - 9.	139

- **Evaluace**

Celoroční sbírání podkladů. Na konci školního roku je zpracována zpráva, jejímž obsahem je vyhodnocení realizace Preventivního programu na daný školní rok. Závěrečná zpráva se předkládá vedení školy a je součástí výroční zprávy školy.

Přehled kontaktů spolupracujících organizací, institucí poskytujících odbornou službu

MěÚ Šumperk, odbor sociálních věcí, odd. sociálně-právní ochrany a prevence

Kontaktní adresa: Lautnerova 1, 787 01 Šumperk, 583 388 908, petr.vlach@musumperk.cz

Středisko výchovné péče Dobrá Vyhlídka

Kontaktní adresa: Vyhlídka 1, 787 01 Šumperk, 583 284 011, 778 445 825, svp@dds-spk.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje, pracoviště Šumperk (dále

Pedagogicko-psychologická poradna)

Kontaktní adresa: Husitská 12, 787 01 Šumperk, 583 215 279, ppp.spk-prevence@seznam.cz

Poradna zdraví Šumperk

Kontaktní adresa: 8.května 20, 787 01 Šumperk, 732 960 137, e-mail: jolana.keprtova@seznam.cz

Městská policie Šumperk

Kontaktní adresa: Jesenická 31, 78701 Šumperk, 583213000,

Policie ČR, Obvodní oddělení Velké Losiny

Kontaktní adresa: Rudé armády 361, 788 15 Velké Losiny, 974 789 501

Pontis Šumperk, o.p.s.

Kontaktní adresa: Gen. Svobody 2800/68, 78701 Šumperk, pontis@pontis.cz, www.pontis.cz, 583211766

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež RACHOT

Kontaktní adresa: Gen. Svobody 2800/68, 78701 Šumperk, rachot@pontis.cz, www.pontis.cz, 583550237, 777716031

- pro děti a mládež ve věku 12 – 26 let s rizikovým způsobem trávení volného času
volnočasové aktivity sociálně terapeutické a preventivní činnosti, zprostředkování kontaktu s dalšími odborníky a institucemi

Kontaktní centrum KRÉDO

Kontaktní adresa: Temnická 1, 78701 Šumperk, k-centrum@pontis.cz, www.pontis.cz, 583550235, 774716020

- pro drogově závislé, jejich rodiny, přátele, pedagogy sociálně terapeutické a preventivní činnosti, sociální poradenství v prostorách kontaktního centra a v rámci terénního programu v Šumperku

Poradna pro rodinu

Kontaktní adresa: M. R. Štefánika 20, 78701 Šumperk, sumperk@poradnaprorodinu.cz, www.rodinnaporadna.cz, 583213141, 583391232

- pro osoby v nepříznivé sociální a rodinné situaci, ohrožené rodinnou krizí, odborná poradenská činnost, podpora rodiny a jejich členů ve schopnostech poradit si v rodinných či rodinu a její členy poškozujících problémech a tyto situace zvládat

Poradna pro ženy a dívky

Kontaktní adresa: Komenského 9, 78701 Šumperk, poradna.su@volny.cz, www.poradnaprozeny.eu, 603213845

- pro mládež, rodiče, vychovatele, učitele i širokou veřejnost osvětová činnost, poradenská pomoc (sociální, právní, lékařská, psychologická,...), pomoc v krizových situacích

Dětská a dorostová psychiatrie

Kontaktní adresa: MUDr. H. Štěpánová, Šmeralova 2, 78701 Šumperk, 583219713

Kontaktní adresa: MUDr. E. Rozsivalová, Šmeralova 2, 78701 Šumperk, 583219713

Linka bezpečí – pomoc online (nonstop), pomoc@linkabezpeci.cz, www.linkabezpeci.cz, 116 111

Linka bezpečí – vzkaz domů (pro případ útěku z domova), info@linkabezpeci.cz, www.linkabezpeci.cz, 800111113, 724727777

Linka bezpečí – Rodičovská linka, info@linkabezpeci.cz, 840111234,

Linka důvěry Olomouc (nonstop), www.ssp-ol.cz, 585414600

• **Přehled platných předpisů pro oblast prevence rizikového chování**

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Olomouckém kraji 2023 – 2026
- Akční plán realizace politiky v oblasti závislostí a závislostního chování OK 2023 -2024.pdf
- Krajský plán PP rizikových projevů chování v OK na léta 2023 - 2026

ZÁKONY

- Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Do zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), došlo k doplnění § 22a a 22b upravující práva a povinnosti pedagogických pracovníků a dále k doplnění § 31 školského zákona o postup v případě zvláště závažných porušení povinností stanovených zákonem. Více viz. pomůcka k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků a k povinnému vyloučení žáka nebo studenta.
- 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 379/20015 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů- platné znění od 1.7.2017
- Zákon č. 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, účinnost od 1.5.2017
- Zákon o hazardních hrách č. 186/2016 Sb. platný od 1. ledna 2017

VYHLÁŠKY

- VYHLÁŠKA 27/2016: Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ve znění účinném od 1.9.2017
- vyhláška 197/2016 Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
- Novela 412/2006 Vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005Sb.

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování : 1. návykové látky, 2. rizikové chování v dopravě, 3. poruchy příjmu potravy, 4. alkohol, 5. syndrom CAN, 6. školní šikanování, 7. kyberšikana, 8. homofonie, 9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus, 10. vandalismus, 11. záškoláctví, 12. krádeže, 13. tabák, 14. krizové situace spojené s násilím, 15. netolismus , 16. sebepoškozování, 17. nová náboženská hnutí, 18. rizikové sexuální chování, 19. příslušnost k subkulturám, 20. domácí násilí, 21. hazardní hraní
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002 –14 související normy: Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny - platné znění od 1. 1. 2015 – více o ohlašovací povinnosti školy
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24 související norma: Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1. 6. 2015
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT č.j.: 37 014/2005-25

PŘÍLOHA 1: STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Podkladem úpravy je Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1. 9. 2016 přináší mimo jiné na základě ust. §7 odst. 3 povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Školní neúspěšnost

Z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického je chápána jako selhávání žáka v podmínkách školního edukačního programu.

Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně.

Možné příčiny školní neúspěšnosti

- Speciální vzdělávací potřeby dítěte – přítomnost SPU, ADHD, tělesného handicapu, mimořádné nadání např. i v některé mimoškolní činnosti
- Speciální zdravotní potřeby dítěte - zdravotní postižení nebo znevýhodnění, akutní, dlouhodobé nebo chronické onemocnění žáka
- Osobnost dítěte – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, nízké sebevědomí, poruchy chování, aktuální či chronické zdravotní komplikace, snížené nadání pro určitý předmět, nízká motivace
- Nedostatečné podmínky pro školní přípravu – náročná a špatně organizovaná mimoškolní činnost, dojíždění
- Rodinné zázemí v kulturně odlišných podmínkách – jiný hodnotový žebříček, jazyková bariéra
- Rodinné prostředí s nedostatečným zájmem o školu a školní dění, nedostatečné sociální podmínky – nedostatek motivačních impulzů, nízká sociálně kulturní úroveň rodinného zázemí, negativní postoj rodičů směrem ke škole, špatné sociálně ekonomické zázemí
- Rodinné prostředí zaměřené na výkon nebo projektivní – nepřiměřené nároky na žáka ze strany rodiny, vztahové problémy v rodině, rozvod, střídavá péče, nedostatečné emocionální zázemí a podpora žáka
- Vztahy ve škole a mezi vrstevníky – nepříznivé sociální klima ve třídě (studijní skupině – např. na jazyky)
- Sociálně patologické jevy – návykové látky, gambling, šikana apod.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka probíhá

1. pozorováním jako diagnostickou metodou
2. rozhovorem s žákem
3. konzultací zkušeností ostatních vyučujících, konzultací s třídním učitelem
4. rozhovorem se zákonnými zástupci
5. analýzou zjištěných skutečností

Na průběžných pedagogických poradách školy a metodických sdružení je vyhodnocována situace ohledně žáků ohrožených školním neúspěchem.

V případě dlouhodobého zhoršování školního prospěchu v konkrétních předmětech v průběhu čtvrtletí osloví vyučující daného předmětu třídního učitele a ten informuje výchovného poradce, popř. jsou informováni zákonní zástupci prostřednictvím třídních učitelů nebo výchovného poradce. Třídní učitel nebo výchovný poradce zorganizuje schůzku s žákem, se zákonnými zástupci. Postupujeme ve vzájemné spolupráci: třídní učitel – žák – ostatní vyučující – výchovný poradce – metodik prevence – vedení školy – ostatní pedagogičtí pracovníci – zákonní zástupci.

Podle povahy příčin rovněž další mimoškolní instituce, např. pedagogicko-psychologická poradna, speciální pedagogická poradna, středisko výchovné péče, OSPOD, lékaři a Policie ČR.

Postup řešení školní neúspěšnosti

1. Třídní učitelé prokazatelně informují zákonné zástupce žáků, kteří za dané období neprospívají (jsou hodnoceni známkou nedostatečný nebo dostatečný, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový).
2. Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka a vyučujícího - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
3. Pokud se situace nezlepšuje, je nabídnut žákovi podpůrný plán.
4. Pokud žák zamešká více než 100 hodin výuky, vyvolává se jednání se zákonnými zástupci preventivně. Domluví se podpora žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, přistupuje k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem. Klade se důraz na motivaci žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku, snažíme se, aby žák pochopil souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí. Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb.

Na základě dohody s vyučujícím předmětu, kde je žák neúspěšný, mu bývá umožněno:

- individuální opakované vysvětlení učiva
- ověřování menšího objemu učiva po částech
- ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější
- stanovení přesného data ověřování zadaného úseku učiva
- navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva bude ve stanoveném časovém úseku zvládnuta
- zadání vždy konkrétní, stručné, srozumitelné, přiměřené schopnostem a možnostem žáka s přihlédnutím k případným speciálním vzdělávacím potřebám (stanoveno PPP, SPC, lékařem)

Ve vyučovací hodině bývá neúspěšnému žákovi umožněna a zajištěna:

- zvýšená pozornost, učitel se snaží průběžně sledovat činnost žáka
- vyučující dává žákovi jasné a stručné pokyny
- ověřuje si, zda žák pochopil zadání, informaci, pokyn
- zajišťuje rozsah práce nutný k ohodnocení
- umožňuje používat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku
- snaží se vhodným způsobem začlenit žáka do kolektivu, př. týmová spolupráce
- vede žáka k tomu, aby dokázal samostatně požádat o pomoc, pokud si neví rady

Ověřování znalostí a pochopení učiva může probíhat:

- ústní formou
- frontálním opakováním, ústním zkoušením, formou referátu (na základě domluvy s vyučujícím)
- písemným prověřováním znalostí
- kontrolou sešitů, pracovních sešitů a pracovních listů (na základě domluvy s vyučujícím)

Domácí příprava

Domácí příprava je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřená na procvičení probraného učiva.

Cílem domácí přípravy je:

- rozvoj smyslu pro plnění povinností
- procvičování probraného učiva
- ověření si své úrovně pochopení učiva
- rozvoj schopnosti samostatně pracovat
- doplnit si zameškané učivo

Vyučující daného předmětu si po dohodě se zákonným zástupcem sjedná časové rozmezí a přesné datum schůzek k průběžnému vyhodnocování dílčího pokroku či pokračujícího neúspěchu.

Formy a metody práce využívané učitelem

1. zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem
2. užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
3. používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
4. individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
5. vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu
6. domluva konzultační hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel telefonicky zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit
7. doučování ve spolupráci se staršími žáky
8. podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním)